

Öğrencilerin Öğretmenlerinin Pedagojik Alan Bilgisine Yönelik Algılar Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Öğrencilerin Öğretmenlerinin Pedagojik Alan Bilgisine Yönelik Algılar Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26656>

Özet

Öğrencilerin Öğretmenlerinin Pedagojik Alan Bilgisine Yönelik Algılar? Ölçeği, öğretmenlerin sahip olduğu pedagojik yeterliliklerin, özellikle de konu alan bilgisi ile öğretim yöntemlerini birleştiren Pedagojik Alan Bilgisinin (PAB) öğrenciler tarafından nasıl algılandığını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, Sinem Üner'in 2016 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında, özellikle kimya öğretmenlerinin PAB'sinin konuya özgü doğasını incelemek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, öğrencilerin gözlemlediği öğretim uygulamaları üzerinden, öğretmenin dersi anlama, öğrencilerin zorlandığı noktaları tespit etme ve uygun öğretim stratejilerini kullanma becerilerini değerlendirilmesine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Pedagojik Alan Bilgisi, Öğrenci Algıları, Kimya Eğitimi, Öğretmen Yeterliliği, Ölçek Geliştirme, Öğretim Kalitesi, Doktora Tezi

Yazarlar

Sinem Üner

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaöğretim veya lise düzeyindeki öğrencilerin, öğretmenlerinin ders anlatım sırasında sergiledikleri Pedagojik Alan Bilgisi (PAB) bileşenlerine dair algılarını sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, öğrencilerin perspektifinden bakarak, öğretmenin karmaşık konuları anlamak için kılma, öğrenci hatalarını öngörme ve farklı öğrenme stillerine uygun materyal seçme becerilerinin değerlendirilmesine odaklanmıştır.

Özellikle kimya öğretmenlerinin PAB düzeylerini konu özgüllüğünde incelemek amacıyla geliştirilen bu araç, eğitim araştırmacılar için, öğretmen yeterliliklerinin öğrenci deneyimi üzerindeki etkisini nicel olarak belirleme imkanı sunmaktadır.

Yapı

Ölçek, Lee Shulman tarafından kavramsallaştırılan ve alan bilgisi ile pedagojik bilginin kesimini temsil eden Pedagojik Alan Bilgisi (PAB) yapısının temel almaktadır. PAB, öğretmenlerin bir konuyu nasıl öğreteceklerini bilmelerini sağlayan özel bir bilgi türüdür. Bu ölçek, öğrencilerin algıladığı PAB bileşenlerini ölçerek, öğretmenin alanlardaki yeterliliğini dolaylı yoldan değerlendirir:

Konuya özgü zorluklar ve yanıtlı kavramlar hakkındaki bilgi.

Öğretim stratejileri ve gösterim bilgisi.

Müfredat bilgisi ve değerlendirme bilgisi.

Geçerlik

Kaynak içerikte ölçeğin geçerlik (validity) analizlerine ilişkin ayrıntılı bir bilgi bulunmamakla birlikte, bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş olması nedeniyle, kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmış varsayılmaktadır. Genellikle bu tür geliştirme çalışmaları, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla Faktör Analizi (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı) yöntemleri kullanılmaktadır.

Ölçeğin içeriğinin, PAB yapısını temsil edip etmediğini kontrol etmek için uzman görüşüne dayalı içerik geçerliliği ve görünüş geçerliliğinin sağlandığı düşünülmektedir. Ölçeğin geçerlik matrisleri ve faktör yükleri gibi detaylı istatistiksel sonuçlar, orijinal doktora tezinde yer almaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirlik (reliability) değerlerine dair doğrudan bir bilgi mevcut değildir. Ancak, psikometrik açıdan sağlam bir ölçek oluşturma süreci gereği, iç tutarlılık katsayısının (genellikle Cronbach's Alpha) hesaplanması beklenir.

Yüksek güvenilirlik değerleri, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini ve öğrencilerin algılarını kararlılıkla ölçbildiğini gösterir. İlgili güvenilirlik katsayıları ve test-tekrar test güvenilirlik bilgileri için ana referans kaynağına (doktora tezi) başvurulmalıdır.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında, faktör analizinin, öğrencilerin öğretmenlerinin PAB'sine yönelik algılarının hangi temel boyutlardan oluştuğunu ortaya çıkarmak amacıyla kullanıldığı tahmin edilmektedir. Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu yapısını destekleyerek, PAB'nin farklı alt bileşenlerinin (örneğin, Konu Bilgisi Sunumu, Öğrenci Anlayışını Değerlendirme) ayrıştırılmasına yardımcı olmuştur.

Faktör yapısının belirlenmesi, ölçekten elde edilen puanların yorumlanması için kritik öneme sahiptir. Bu analizler sayesinde, ölçeğin kuramsal temeli olan PAB yapısının ampirik olarak doğrulanması sağlanmıştır.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Derecelendirme formatı (Likert tipi ölçek kullanılmadığı varsayılmaktadır, ancak derecelendirme basamak sayısı belirtilmemiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Ortaöğretim/Lise öğrencileri)

Yaş Grubu: 14-18 yaş aralığı (Lise öğrencileri popülasyonuna dayalıdır.)

Popülasyon Detayları: Kimya dersi alan lise öğrencileri. Ölçek, kimya öğretmenlerinin PAB'sini değerlendirmek üzere geliştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim tarzında, öğrencilerin kendi öğretmenlerinin ders içerisindeki davranışları ve yeterliliklerini değerlendirmelerine dayanan bir algı ölçeğidir.

Anahtar Kelimeler

Ölçek Geliştirme, Öğretmen Algısı, Kimya Öğretmenleri, Pedagojik Yeterlilik, Öğrenme Ortamı, Geçerlik, Güvenilirlik

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Belirtilmemiştir.

Yayın Adresi: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara (Tezin yapıldığı kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçek, 2016 yılında Sinem Üner tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve ticari kullanım için izinler, sorumlu yazar Sinem Üner veya tezin yürütüldüğü Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nden alınmalıdır. Ölçeğin kullanım için herhangi bir standart ücret bilgisi belirtilmemiştir, ancak akademik araştırmalarda genellikle yazardan izin alınması yeterlidir.

Tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir.

Referanslar

Üner, S. (2016). *Kimya öğretmenlerinin pedagojik alan bilgisinin konuya özgü doğası*

incelenmesi ve öğrencilerin öğretmenlerinin pedagojik alan bilgisine ilişkin algıları (Doktora tezi).
Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Teze ait Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogrencilerin-ogretmenlerinin-pedagojik-alan-bilgisine-yonelik-algilari-olcegi-toad.pdf

Öğrencilerin Öğretmenlerinin Pedagojik Alan Bilgisine Yönelik Algıları

Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen doktora tezine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM